

Oletko väsynyt? Päivän evankeliumissa väsynyt Vapahtaja kohtaa samarialaisen naisen. Jeesus etsii ihmistä. Raamatun mukaan jokainen ihminen on ”ihme”. (Ps. 139:14) Upeampi kuin taideteos. Taideteos voi mennä rikki, ja niin voi ihminenkin. Eteemme tuodaan sisäisesti rikki oleva nainen. Särkynyt ihminen.

”Matkasta uupuneena Jeesus istahti kaivolle. Eräs samarialainen nainen tuli noutamaan vettä, ja Jeesus sanoi hänelle: ”Anna minun juoda astiastasi.”(Joh. 4:6) Kristuksen ihmisyyttä ilmaistaan meille. Hän tuntee mitä on olla ihminen, vaikka on Jumala. Uupumukseen asti.

Keitä olivat samarialaiset? Israelissa elänyt uskonnollinen vähemmistö. Siirryimme aikaan noin 700 vuotta ennen Kristusta. Assyrian valtakunta hyökkäsi Israeliin. Pohjoisen alueen juutalaiset sekoitettiin vieraisiin kansoihin. Assyrian kuninkaan strategia oli kansat sekoittamalla heikentää niitä. Etteivät valloitetut juutalaiset enää kykenisi kansalliseen yhtenäisyyteen.

Väestönsiirroilla juutalaisia siirrettiin Assyriaan, ja muiden kansojen asukkaita tuotiin Israeliin. Samarialaiset olivat maahan jääneitä juutalaisia. He olivat sekoittuneet vieraisiin kansoihin. Kuitenkin osa piti lujasti kiinni uskosta yhteen Jumalaan. Mooseksen kirjojen mukaisesti. Vieraiden uskontojen paineen puristuksessaakin. Samarialaisten esimerkki voi rohkaista meitäkin. Suomessa on tahoja jotka suhtautuvat kristinuskoon vihamielisesti. Samarian uskovat olivat 1. käskyn ihmisiä: ”Minä olen Herra sinun jumalasi. Älä pidä muita jumalia.”

Kaivolla nainen kohtaa yllätyksiä. Kristus istuu siellä, mutta ilman vesiastiaa. Jeesus oli suunnitellut tämänkin yksityiskohdan. Jättänyt vesiastian oppilailleen, jotta voisi aloittaa keskustelun pyytämällä toiselta apua. Samarialainen on ihmeissään, koska kaivon mies ylittää kulttuurisia esteitä. Hän tunnistaa vaatteista miehen juutalaiseksi. Juutalaisten ja samarialaisten välillä oli vihamielisyyksiä. Assyriaa seurasi maailman mahtina Babylonian valtakunta. Se valloitti juutalaisten maan eteläosan. Kansa vietiin Baabelin virtojen varsille pakkosiirtolaisuuteen. Vuosikymmenien jälkeen koitti vapaus. Alkoi paluu isien maille. Tällöin etelän juutalaiset kohtasivat samarialaiset. Papisto linjasi, että he olivat liian sekottuneita muihin kansoihin. Papisto ei enää hyväksynyt samarialaisia aidoiksi juutalaisiksi vaan piti sekakansana.

Juutalaiset miehet eivät jutelleet julkisesti edes juutalaisten naisten kanssa. Nyt Kristus aloittaa kaivolla keskustelun samarialaisen naisen kanssa. Hän ylittää raja-aitoja. Nainen hämmästyttää

ennakkoluulottomuutta. ”Sinähän olet juutalainen, kuinka sinä pyydät juotavaa samarialaiselta naiselta?” Evankeliumin kirjoittaja selventää: ”Juutalaiset eivät näet ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa”. Mitä voimme tästä oppia?

Jeesuksen seuraan kelpaa jokainen. Mutta kelpaako meidän seuraan edes hetkeksi? Vai käykö monesti niin, että kuljemme kylmästi toisten tarvitsevien ihmisten ohitse? Kuinka helppoa onkaan välttää uusien ihmisten kohtaamista erilaisissa tilaisuuksissa. Iloisesti tervehdimme vanhoja tuttujamme ja vältämme katsetta toisiin. Miltä ihmisestä tuntuu, jos seurakunnassa ei huomata tai hyväksytä porukkaan?

Ehkä sinulla on kokemuksia, kun olet arkana toivonut tulevasi huomatuksi ja hyväksytyksi. Mutta sinut on kylmästi sivuutettu. Kristuksen esimerkki rohkaisee kohtaamaan kaikenlaisia ihmisiä. Jumalan Poika tahtoo kohdata jokaisen. Kristus ei kulje ohitsemme, mutta me voimme kulkea hänen ohitse. Ethän kulje? Hän tahtoo kohdata sinut. Hän tietää murheesi, ymmärtää huolenaiheesi.

Jeesuksella oli naiselle hyvää sanottavaa: ”Jos tietäisit, minkä lahjan Jumala on antanut, ja ymmärtäisit, kuka sinulta pyytää juotavaa, pyytäisit itse häneltä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä.” Jumala on antanut samarialaiselle lahjan. Lahja voidaan nähdä kahdelta kantilta. Ensinnäkin samarialaiset olivat oppineet tuntemaan Jumalan Mooseksen kirjoista. Siinä missä juutalaisilla temppelin paikka oli Jerusalemissa kunnioittivat samarialaiset Jumalaa Garisimin vuorella. Kyseessä oli 5. Mooseksen kirjassa määrätty siunausten lukemisen vuori.

Samarialaiset hyväksyivät pyhiksi vain Mooseksen kirjat. Eivät myöhempiä Vanhan testamentin kirjoja, joissa Jumalan ilmoitus täydentyy. Morian vuoresta eli temppelivuoresta Jerusalemissa tulee Jumalan palvomisen keskus. Daavidin saaman käskyn perusteella temppeli rakennettiin Jerusalemiin. (1. Aik. 21:18; 2 Aik. 3:1)

Syvimmältään Kristus itse on Jumalan lahja. Nainen sai etuoikeuden käydä henkilökohtaiseen keskusteluun. Ja niinhän siinä kävi, että Kristus evankelioi hänet! Kuinka siunattu hän onkaan – mutta ei vielä tiedä sitä. Näin saattaa olla sinunkin kohdallasi. Jumala saattaa hyvinkin valmistella elämäsi hyviä yllätyksiä, johdatuksen myönteisiä käännteitä. Mutta ne ovat vielä piilossa. Ehkä elät hengellisen elämän vaihetta, jossa omia voimia otetaan pois. Elämä voi olla raskaassa vaiheessa.

Meitä tehdään pieniksi, jotta meihin tulee enemmän tilaa Jumalalle. Kun kuljet elämässäsi rukoillen, kuljet johdatuksen tiellä. Se on siunattu tie. Vaikka ei aina sillä tavalla kuin toivoisimme. Naisen ja Kristuksen keskustelu alkoi tavallisesta vedestä, mutta siirtyi naisen elämään. Kristus osoitti profeettallisen näkökyvynsä. Hän kertoi naiselle tämän olleen naimisissa viisi kertaa. Kenties hän oli jäänyt joitakin kertoja leskeksi? Ehkä hänet oli hylätty vakavasta syystä tai ilman sellaista? Nykyinen elämäkumppani tai hän itse ei ehkä enää suostunut sitoutumaan? Nainen oli yksinäinen, sillä normaalisti naiset kävivät porukalla hakemassa vettä kaivolta.

Naisen elämä ei ole ollut helppoa. Voimme vain kuvitella mitä kaikkea on tapahtunut. Ehkä nainen on kärsinyt paljon. Kenties vaikeudet johtuivat osaksi jo vaikeasta lapsuudesta. Nyt hän ei enää kelpannut muiden seuraan. Häntä syrjittiin. Mutta Jeesuksen seuraan hän kelpasi. Hänen seuraan kelpaa jokainen. Kuka ikinä oletkin niin kuule tämä: älä kulje Jeesuksen ohi, vaan anna hänen saapua luoksesi! Hän odottaa jo, kuten kaivolla odotti yksinäistä naista. Särkyneet Hän tahtoo parantaa.

Pian keskustelu siirtyy sen ajan uskonnolliseen kiistakysymykseen: tuleeko Jumalaa rukoilla Garisimin vuorella vaiko Jerusalemissa? Jeesus vastaa ettei paikalla ole ratkaisevaa merkitystä. Ja siirtyy suoraan Vanhan testamentin messias-ennustusten täyttymykseen sanoen: "...pelastaja nousee juutalaisten keskuudesta. Tulee aika - ja se on jo nyt - jolloin kaikki oikeat rukoilijat rukoilevat Jumalaa hengessä ja totuudessa. Sellaisia rukoilijoita Isä tahtoo."

Tässä on meille opetus. Ratkaisevaa ei ole missä paikassa Jumalaa rukoilee. Hän kuulee kyllä ihmisen äänen. Niin hiljaisen rukouksen kuin tuskan huudon. Jeesus opettaa lähestymään Jumalaa hengessä ja totuudessa. Mitä se merkitsee? Että rukoilemme tosissamme ja Jeesuksen nimessä. Ihminen näkee ulkokuoren, mutta Kaikkivaltias katsoo sydämen ajatuksiin. Myönnämme Hänelle syntimme, kiitämme Jumalan armosta.

Samarialaiset odottivat messiasta. Mooses oli sanonut: "Herra, teidän Jumalanne, antaa veljienne joukosta nousta profeetan, joka on minun kaltaiseni. Häntä teidän tulee kuunnella." (5. Moos. 15) Tämä ennustus toteutui Jeesuksessa. Toinenkin ennustus täyttyi kun Jeesus keskustelun lopussa käytti mystisiä sanoja: "Minä se olen". Nainen tunnisti niissä pyhän nimen, jonka Mooses kuuli kysyessään Jumalan nimeä. (2. Moos. 3:14)

Nainen haki kaivolta vettä, mutta Jeesus antoi elävää vettä. ”Joka juo tätä vettä, sen tulee uudelleen jano, mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä.” (Joh. 4:13-4) Ihmeellinen lähde on lahjoitettu uskovalle sielulle. ”Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu”, sanoo Raamattu. (Room. 5:5). Golgatan ristin syntien sovitustyön ansiosta. Jeesus antaa tänäänkin kaikki synnit anteeksi. Hän antaa haavoitetulle sielullesi ”ikuisen elämän vettä”.

Miten evankeliumin naisen elämä jatkui? Hän lähti kaupunkiinsa, puhui Jeesuksesta. Syntyi Samarian herätys. Jeesusta pyydettiin paikalle, ja hän lähti. Kaksi päivää Vapahtaja vaikutti Samariassa. Jumalan sana kosketti. Kaivon naisesta tuli ensimmäinen kristitty naisjulistaja. Keisari Neron vainojen aikaan hänet vangittiin. Marttyyrikuolema oli edessä. Samarialainen nainen on Kirkon traditiossa hyvin kunnioitettu. Hänen nimi on perinteen mukaan Fotine. Venäjäksi Svetlana. Nimi tarkoittaa valoisaa.

Eilen alkoi kristittyjen ykseyden rukousviikko. Evankeliumi tuo muistuttaa, että kristillinen usko ei ole paikkasidonnainen. Jumalaa voi rukoilla missä vain. Samarialaiset ja juutalaiset turvasivat samaan Jumalaan. Odottivat Pelastajaa. Eri kirkkokuntien uskovat on Kastettu saman Herran yhteyteen. Katekismus sanoo hyvin: ”Kristittyjen yhteys ei ole tapojen eikä inhimillisten perinteiden samanmuotoisuutta. Sitä ei luo myöskään yhteinen tunne. Yhteytemme perusta on yhteinen usko, johon Pyhä Henki liittää meidät sanan ja sakramenttien välityksellä.”